

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS PYYNTILUVALLA SALLITTAVASTA ITÄMEREN NORPAN METSÄSTYKSESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2020—2021

Pääasiallinen sisältö

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin metsästysvuotta 2020—2021 koskeva suurin sallittu saalismäärä itämeren norpan pyyntiluvilla sallittavaan metsästykseen.

Asetuksella sallittaisiin vahinkoperusteisen metsästyksen ohella enintään 375 (325) itämeren norpan ns. kannanhoidollinen metsästys Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella. Määrä olisi 50 yksilöä enemmän kuin edellisenä metsästysvuonna (suluissa). Ruotsalaisten kiintiö on 400 (300) itämeren norppaa.¹ Ruotsissa Naturvårdsverket jakaa vastuun hylkeistä meri- ja vesiviranomaisten sekä Maatalousviraston kanssa. Naturvårdsverket vastaa hylkeiden metsästyksestä. Suomen ja Ruotsin kiintiö yhdessä olisi toteutuessaan 3-4 % itämeren norppien kokonaismäärästä pelkästään Perämerellä ja 70-80 % kannan kasvusta. Kiintiötä on tarpeen nostaa maltillisesti, jotta itämerennorppien ammattikalastukselle aiheuttamia haittoja voidaan vähentää. Suomen riistakeskuksen tietojen mukaan kuluvan metsästysvuoden kiintiö tulee täyttymään (306/325, 26.5.2020 tilanne). Suomen riistakeskukselta saatujen tietojen mukaan kiintiön käyttöä ovat luvansaajat joutuneet edellisvuoden tapaan säätelemään, jotta kalastajille aiheutuviin hyljeongelmiin pystyttäisiin tarvittaessa puuttamaan välittömästi ilman vahinkoperusteisten poikkeuslupien hakemista. Osalla luvansaajista lupa-kiintiö (Oulu, Pohjanmaa) on jo täynnä.

Muilla kannanhoitoalueilla kuin Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella kannanhoidollista metsästystä ei sallita, joten niille aseteta kiintiötä. Asetuksella ei ole tarkoitus rajoittaa myöskään vahinkoperusteisten lupien määrää. Niitä on viime vuosina haettu vain muutamia, joten niiden rajoittaminen ei ole perusteltua. Kuluvalla metsästyskaudella ei yhtään.

Perämeren norppakanta on jatkanut kasvuaan suhteellisen tasaisesti. LUKEn mukaan 2019 laskentatulokset olisi linjalaskentamenetelmällä runsaat 12 800 norppaa. Leudot talvet vaikeuttavat laskentojen tekemistä ja siten tulosten luotettavuutta. Luken mukaan vuoden 2019 tulos on suurempi kuin edellisenä vuonna (noin 9 900), mutta puolestaan pienempi kuin vuonna 2017 (noin 13 600). Laskentatulosten vaihtelut eivät kerro norppamäärien äkillisistä muutoksista, vaan muutoksista laskentaolosuhteissa. Perämeren norppakanta on keskenään vertailukelpoisten laskentatulosten perusteella kasvanut keskimäärin noin viisi prosenttia vuodessa.² Itämeren norppakannan tila on nyt paljon parempi kuin 1990-luvulla.³

Norppien laskenta perustuu otantaan. Tasavälein lennetyillä laskentalinjoilla havaitut norpat muodostavat otannan, joka monistetaan koko jääalan laskentakannaksi (jäällä laskenta-aikaan olevien norppien määrä). Kevään 2019 laskennoissa laskentalinjoilla katettiin noin 14 prosenttia jääalasta.

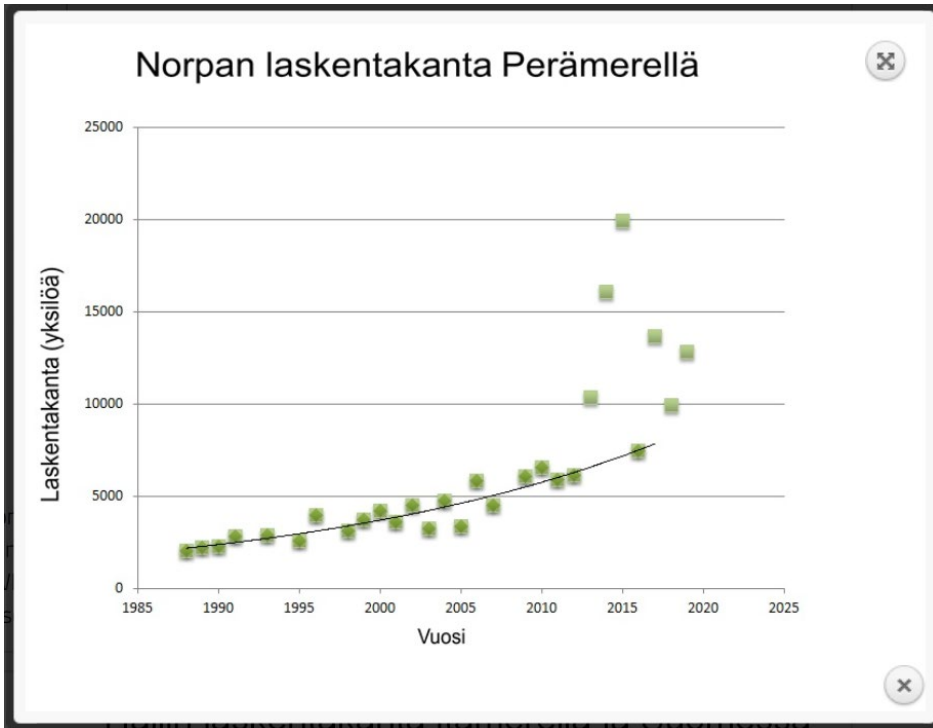
¹ <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Rattsinformation/Beslut/Beslut-om-jakt-och-vilt/beslut-sal/Vikare/>

² <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/hylkeet/>

³ <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs13364-018-0381-1>

Suomen merialueen hallilaskennat tekee Luonnonvarakeskus. Perämeren norppalaskennoista vastaa Ruotsin luonnonhistoriallinen museo.

Ruotsalaisten arvion⁴ mukaan todellinen populaatiokoko lienee yli 20 000 yksilöä, kun huomioidaan arvioitu laskentakannan pitkäaikainen keskimääräinen vuosittainen kasvu (noin 5 %) ja se, että kahdena keväänä (2015) laskentakanta on ollut jopa 20 000 norppaa.

Kuva. Itämeren norppien laskentakanta. Lähde: Luke <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/hylkeet/>

Pyyntiluvalla sallittavan metsästyksen tarkoituksena on estää ja vähentää itämerennorppien kalastukselle ja kalankasvatukselle aiheuttamia vahinkoja. Niissä tapauksissa, jossa kalastusvahinkojen estämiseksi on mahdollista siirtyä poikkeuslupamenettelyyn sijasta pyyntiluvalla tapahtuvaan metsästyksen, muutoksella kevennetään hallinnollista taakkaa.

Suomen riistakeskuksen myöntämillä pyyntiluvilla on saatu saaliiksi yhteensä 306 itämerennorppaa (26.5.2020 tilanne), edellisenä vuonna pyyntiluvilla saatu saaliin määrä oli 266. Itämerennorpan metsästysaika muutettiin 2018 kesäkuusta alkaen vastaamaan hallin metsästysaikaa, eli norppa on rauhoitettu tammikuun 1. päivästä huhtikuun 15. päivään. Itämerennorpan metsästysaika on siten 16.4.–31.12. Näin itämerennorppaa voidaan metsästyä myös loppusyksyllä, jolloin norpat aiheuttavat merkittävää haittaa kalataloudelle.

⁴ <https://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/rattsinformation/beslut/sal/beslut-skyddsjakt-vikare-nv-00235-20.pdf> Av yttrande från Naturhistoriska riksmuseet framgår att de senaste årens inventering av vikare varierat kraftigt beroende på rådande isförhållanden. **Sammantaget bedöms dock det totala antalet vikare i Bottenviken uppgå till runt 20 000 djur.**

Ruotsissa itämerennorpan uhanalaisuusluokka on arvioitu elinvoimaiseksi (LC) (ArtDatabanken 2015)⁵ ja Suomessakaan laji ei ole uhanalainen vaan luokitellaan silmälläpidettäväksi (NT)⁶. Vuosien 2013-2018 luontodirektiivin raportoinnissa (2019) Itämeren norppakannan tilaa kuvataan epäsuotuisaksi, mutta paranevaksi. Itämerennorppa on levinneisyytensä ja populaation puolesta suotuisalla suojelutasolla. Tuoreimman IUCN:n vuoden 2015 luokituksenkaan mukaan itämeren norppakanta ei ole uhanalainen, vaan luokitus on elinvoimainen (LC) ja populaation trendi kasvava.⁷

Yhteenvedona voidaan todeta, että tällä hetkellä ei pystytä varmuudella arvioimaan kokonaiskannan ylärajaa. Laskennoissa ei nähdä kaikkia norppia, koska osa hylkeistä on aina vedessä. Laskentatiedot kuitenkin osoittavat, että itämeren norppia on Perämerellä yli 20 000. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että itämeren norppakannan nykyinen koko ja kehityssuunta Perämerellä mahdollistavat pyyntiluvulla tapahtuvan metsästyksen vaarantamatta kannan elinvoimaisuutta. Itäisellä Suomenlahdella ja Lounaisaarisissa ei tulla edelleenkään metsästämään ns. kannanhoidollisilla luvilla, koska siellä kannan koko ja kehityssuunta eivät ole tiedossa.

1 Nykytila

Metsästyslain 10 §:n 2 momentin mukaan pyyntilupien ja alueellisen kiintiön nojalla sallittavan metsästyksen vuotuista saalismäärää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Suomen riistakeskus myöntää pyyntiluvan sekä vastaa alueellisen kiintiön nojalla sallitun metsästyksen seurannasta.

Metsästyksen on oltava pyyntilupa tai metsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa säädettyä alueellista kiintiötä, jos metsästyksestä aiheutuu muun kuin metsästyslain 26 §:ssä mainitun riistaeläinlajin kannan vaarantuminen tai jos riistaeläinlajin metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitettujen kiintiön nojalla pyydettävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, jossa voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Maa- ja metsätalousministeriöllä on siten toimivalta rajoittaa poikkeuslupien nojalla pyydettävän saaliin määrää ja aluetta. Tässä tapauksessa ei ole tarpeen rajoittaa poikkeuslupien määrää, sillä niitä on haettu viime vuosina vain muutamia.

---

⁵ <https://www.havochvatten.se/hav/fiske--fritid/arter/arter-och-naturtyper/vikarsal.html>

⁶ <https://punainenkirja.laji.fi/results/MX.200555?checklist=MR.424>

⁷ <https://www.iucnredlist.org/species/41673/66991604>

Suomen riistakeskukselle on annettu 1.3.2011 voimaan tulleilla metsästyslain muutoksilla toimivalta myöntää riistaeläinten pyynti- ja poikkeuslupia. Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jossa em. kaltaiset julkiset hallintotehtävät tehdään rikosoikeudellisella virkavastuulla. Suomen riistakeskusta ohjaa ja valvoo maa- ja metsätalousministeriö. Suomen riistakeskuksen harkintaa rajaa myös tämä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määräämä suurin sallittu saalismäärä ja aluetta koskeva rajoitus. Suomen riistakeskus ei voi poiketa näistä määristä tai myöntää pyyntilupia asetuksessa mainitun alueen ulkopuolelle.

Itämeren norppa kuuluu luontodirektiivin liitteen V lajeihin, jotka saattavat vaatia hoitosuunnitelman, mikäli niitä hyödynnetään. Luontodirektiivin 14 artiklassa säädetään liitteessä V olevista lajeista, jotka eivät ole yhtä tiukasti suojeltuja kuin liitteen IV lajit. Luontodirektiivi lähtökohtaisesti sallii liitteen V lajien metsästyksen. Artiklan 14 säännökset eivät siis estä lajien hyödyntämistä. Direktiivin 14 artikla edellyttää kuitenkin, että liitteen V lajien suojelutason tilaa on aktiivisesti seurattava. Jos seuranta osoittaa sen tarpeelliseksi, on jäsenvaltion toteutettava tarpeellisia toimenpiteitä suojelutason turvaamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa lupajärjestelmä, rauhoitusaika sekä paikallinen tai väliaikainen rauhoittaminen. Suomessa on käytössä itämeren norppien kannan jatkuva seuranta, rauhoitusaika, lupajärjestelmä ja kiintiöt. Näiden lisäksi metsästyslaissa on säännökset tietyistä kielletyistä pyyntimenetelmistä. Itämeren norppalle on myös laadittu hoitosuunnitelma. Hoitosuunnitelma auttaa osoittamaan, että direktiivin velvoitteet täytetään, mutta direktiivi ei varsinaisesti edellytä lajikohtaisia hoitosuunnitelmia.

Liitteen V riistaeläinlajeja ovat Suomessa susi poronhoitoalueella sekä euroopanmajava, halli, kirjo-hylje, itämeren norppa, hilleri, näätä ja metsäjänis. Näistä euroopanmajava, itämeren norppa ja halli on säädetty metsästysasetuksen 1 §:ssä pyyntiluvanvaraisiksi ja niille on säädetty rauhoitusaika metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentissa. Luontodirektiivi sallii poikkeamisen tiukasta suojelujärjestelmästä. Direktiivin 16 artiklassa säädetään tarkemmin niistä yksityiskohdista, joita suojelusta poikkeamisessa on sovellettava. Suojelusta poikkeaminen on mahdollista, mikäli toimenpiteelle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua eikä poikkeaminen heikennä lajin suojelutasoa. Tämän lisäksi poikkeamisen on täytettävä yksi erityisistä poikkeamisperusteista: esim. erityisen merkittävien vahinkojen estäminen tai ns. kannanhoidolliset perusteet. Luontodirektiivissä ei ole erityisiä vuodenaikaan sidottuja rajoitteita poikkeamiselle, joten poikkeaminen näiden lajien suojelusta on siten mahdollista läpi vuoden. Luontodirektiivi kuitenkin edellyttää kansallisen viranomaisen tapauskohtaista harkintaa.

1.1 Luonnonvarakeskuksen arvio itämeren norppan kannan kehityksestä⁸

Tiivistelmä kohdassa pääasiallinen sisältö. Koko arvio sivulta. <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/hylkeet/>

1.2 Suurimmat sallitut saalismäärät

---

⁸ <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/riista/hylkeet/>

Asetuksella rajoitettaisiin itämeren norpan ns. kannanhoidollinen metsästys 375 yksilöön. Kuluvalle metsästysvuodelle asetettu 325 yksilön kiintiötä on käytetty 26.5.2020 mennessä 306 yksilöä (edellisenä metsästysvuonna 266). Esitys olisi 50 yksilöä suurempi kuin metsästysvuonna 2019–2020. Kiintiö olisi edelleen maltillinen suhteessa Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueen itämeren norppien määrään.

Metsästys olisi mahdollista myös poikkeusluvilla vahinkoperusteella, mutta johtuen poikkeuslupien vähäisyydestä, ei asetuksella rajoitettaisi näiden määrää. Metsästyskausilla 2018–2019 ja 2019–2020 ei ole haettu tai myönnetty yhtään vahinkoperusteista lupaa.

Hylkeet aiheuttavat haittaa kalastukselle ja kalankasvatukselle sekä kalastusvälineille sekä karkottavat saalista.⁹ Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan kalatalouselinkeinolle koituvien vahinkojen nimellisarvo on viime vuosina ollut yhteensä n. 1,5–2 milj. euroa vuodessa. Merkittävät vahingot ovat lisänneet vaatimuksia hyljekantojen rajoittamisesta. SLU:n raportin (Aqua reports 2014:1) mukaan, joka tosin perustui populaatioarvioon 8 500–12 000 norppaa, itämeren norppien vuosittainen ravinnonkulutus silakan osalta olisi 2 000–5 000 tonnia ja muikun osalta 1 900–5 000 tonnia Perämerellä. Määrä on samansuuruinen tai jopa suurempi kuin Suomen ja Ruotsin yhteenlaskettu ammatikalastuksen muikku ja silakkasaalis Perämerellä.¹⁰ Itämeren norppakanta on kuitenkin yli 20 000, joten ne syövät ainakin kaksinkertaisen määrän. Vaikka itämeren norpan ruokavaliassa oli eniten silakkaa ja muikkua sekä kolmipiikkiä, tutkimuksessa havaittiin 12 eri kalalajia, mutta mukana oli myös siikaa ja ahventa. Hyljetutkimuksissa harvemmin eritellään kalastukselle vahinkoa aiheuttavia hyljelajeja, mutta kumpikin hylje aiheuttavat merkittäviä vahinkoja.¹¹ Harmaahylkeet aiheuttavat enemmän saalisvahinkoja kuin itämerennorpat.¹² Vuonna 2017 hylkeiden aiheuttamien kala- ja kasvivahinkojen arvo koko merialueella oli yhteensä 930 000 euroa.

---

⁹ https://www.slu.se/globalassets/ew/org/inst/aqua/externwebb/sidan-publikationer/aqua-reports-xxxx_xx/aquarapporter/2017/aqua-reports-2017_9-sal_kustfiske20170703.pdf

¹⁰ https://www.slu.se/globalassets/ew/org/inst/aqua/externwebb/sidan-publikationer/aqua-reports-xxxx_xx/aqua-reports-2014-1.pdf

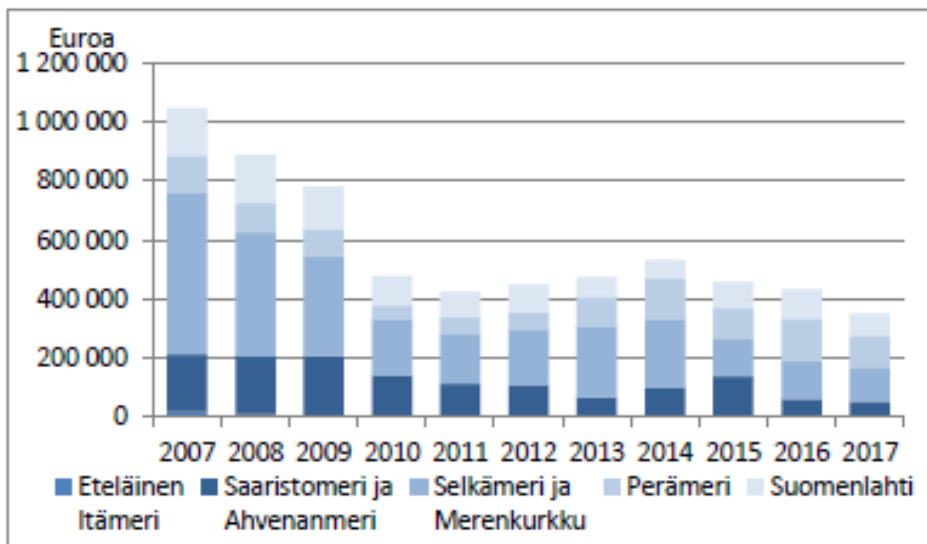
¹¹ https://www.researchgate.net/publication/322231109_Competition_for_the_fish_-_Fish_extraction_from_the_Baltic_Sea_by_humans_aquatic_mammals_and_birds

¹² <https://www.luke.fi/uutiset/hylkeet-kalastajien-ja-kalankasvattajien-kiusana/>

Taulukko 2. Hylkeiden aiheuttamien kalavahinkojen määrä (1 000 kg) merialueilla vuonna 2017 Lv. = 95 % luottamusväli.

Alue	Tapetut kalat		Vahingoitetut kalat		Karanneet kalat		Kalavahingot YHT.	
	1000kg	I.v.+/-	1000 kg	I.v.+/-	1000 kg	I.v.+/-	1000kg	I.v.+/-
Suomenlahti	13	0	3	0	0	0	16	0
Saaristomeri ja Saatakunnan rannikko	42	0	3	0	0	0	45	0
Ahvenanmaa	80	0	2	0	0	0	82	0
Pohjanmaan rannikko ja Perämeri	21	0	8	0	0	0	28	0
YHTEENSÄ	155	0	16	0	0	0	171	0

Lähde: Luke. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 69/2018 Hylkeiden kalankasvatukselle aiheuttamat vahingot vuonna 2017.

Kuva 4. Hylkeiden vahingoittamaksi raportoidun kalan arvo merialueittain kalastajille maksettujen keskihintojen mukaan vuosina 2007–2017 vuoden 2017 hintatasossa.

Lähde: Luke: Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 62/2018. Kaupallisten kalastajien ilmoittamat hylkeiden aiheuttamat saalisvahingot 2017.¹³

Merialueella kaupallisesti kalastaneista 1 293:sta toimijasta vajaa kolmannes ilmoitti kärsineensä hylkeiden aiheuttamista saalismenetyksistä, mutta läheskään kaikki eivät pystyneet arvioimaan vahinkojen määrää numeerisesti. Vahinkojen todellista määrää on kalastajien ilmoitusten perusteella vaikea arvioida, sillä vahingoitetusta kalasta ei aina jää pyydykseen selvästi havaittavia jäännöksiä. Sen lisäksi, että hylkeet vaurioittavat saalista, ne myös saattavat läsnäolollaan karkottaa kaloja ja voivat pakottaa kalastajan keskeyttämään tai lopettamaan kalastuksen.¹⁴

¹³ http://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/543300/luke-luobio_62_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

¹⁴ Luke: Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 62/2018. Kaupallisten kalastajien ilmoittamat hylkeiden aiheuttamat saalisvahingot 2017.

Vuonna 2017 aloitettu Itämeren hylje- ja merimetso -hanke teki yhteistyössä Luonnonvarakeskuk-
sen kanssa 2018 haastattelututkimuksen, jonka tavoitteena oli tarkastella hylkeiden ja merimets-
ojen vaikutuksia Itämeren rannikon pienimuotoiselle kalastuselinkeinolle. Raportissa esitellään kes-
keisiä tuloksia, jotka perustuvat kuudessa Itämeren maassa kerättyyn 219 kalastajahaastattelun ai-
neistoon. Raportin mukaan hylkeet ja merimetsot aiheuttavat usein vakavia ongelmia kalastuselin-
keinin jatkuvuudelle. Kalastajien mukaan hylkeet haittaavat rannikkokalastusta yleensä enemmän
kuin merimetsot, joskin tilanne vaihtelee alueellisesti. Tulokset kertovat myös vaikutusten moni-
muotoisuudesta sekä niiden monimutkaisuuksista ja epävarmuuksista. Hylkeet aiheuttavat kalasta-
jien mukaan useammin suoria vaikutuksia kuten kalansaaliiden vähentämistä sekä pyydysten ja ka-
lojen vaurioittamista.¹⁵ Ammattikalastajahaastattelussa suomalaiset kalastajat ilmoittivat kärsi-
vänsä huomattavia vahinkoja ja hyljeongelman olevan vakava nimenomaan Perämerellä. Vaikka am-
mattikalastajien haastattelussa ei eroteltu, tuleeko vahinko hallista vai norpasta, niin yksittäiset ka-
lastajat Perämerellä raportoivat, että vahinkoa aiheuttaa nimenomaan norppa.

Hylkeistä ja merimetsoista aiheutuvat menetykset olivat erityisen korkeita Suomen ja Ruotsin ran-
nikkoalueilla. Vaikka monet kalastajat kieltäytyivät antamasta mitään arvioita epävarmuustekijöi-
den vuoksi, vertailut edelliseen Suomessa tehtyyn tutkimukseen (Salmi ym. 2010) antavat mahdol-
lisuuden arvioida yhdeksässä vuodessa (2009–2018) tapahtunutta muutosta: hylkeistä aiheutunei-
den tappioiden keskimääräiset arviot ovat nousseet 11 500 eurosta 20 465 euroon. Tämä on linjassa
sen käsityksen kanssa, että eläimiin liittyvät ongelmat lisääntyvät Suomen rannikkokalastuksessa.
Kaikilla tutkituilla alueilla kalastajat totesivat kalastajien lukumäärän vähentyneen voimakkaasti vii-
meisen 17 vuoden aikana. Tämä johtuu luonnollisesti useista syistä. Itämeren pohjoisilla rannikoilla
kalastajat korostavat hylkeiden ja merimetsojen roolia laskusuuntauksessa, kun taas muissa osissa
kalastajat korostavat myös kalojen määrän vähentymisen vaikutuksia ja kalastussääntöjen vaikutuk-
sia. Näitä eroja tulkittaessa tulisi muun muassa ottaa huomioon myös erot eläinpopulaatioissa eri
Itämeren alueiden osissa.¹⁶

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on korostanut, että pitkällä tähtäimellä hylkeiden am-
mattikalastukselle aiheuttamia merkittäviä vahinkoja tulee pyrkiä ratkomaan ensisijaisesti muilla
keinoilla kuin vahinkojen ja tappioiden korvaamisella.

1.3 Alueelliset rajoitukset

Asetuksessa asetetaan alueellisia rajoituksia itämeren norpalle. Pyyntilupien käyttö olisi mahdollista
vain Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella, jossa kannan on todettu kasvavan.

---

¹⁵ The impacts of seals and cormorants experienced by Baltic Sea commercial fishers. Natural resources and bioecon-
omy studies 77/2019 [https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/544854/luke_luobio_77_2019.pdf?sequence=1&isAl-
lowed=y&fbclid=IwAR2cHrHnIONAWu_p96PRGRVkdE6Ys_k_5dz9P6nTaV6ECfEaCCRfuQL6CPg](https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/544854/luke_luobio_77_2019.pdf?sequence=1&isAl-
lowed=y&fbclid=IwAR2cHrHnIONAWu_p96PRGRVkdE6Ys_k_5dz9P6nTaV6ECfEaCCRfuQL6CPg)

¹⁶ The impacts of seals and cormorants experienced by Baltic Sea commercial fishers s.23

2 Esityksen vaikutukset

Perämeren itämeren norppakanta on kasvanut tasaisesti 1980-luvun lopulta saakka ja itämeren norppakannan nykyinen koko ja kannan kehitys mahdollistivat rajoitetun ns. kannanhoidollisen metsästyksen Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella alkaen metsästysvuodesta 2015–2016 ja tätä jatketaan. Kuluva metsästysvuoden 2019–2020 aikana 325:n kiintiö on lähes täytetty osittain varmasti siitä syystä, että metsästysaika on pidentynyt vuoden 2018 lainsäädäntömuutosten johdosta samaksi kuin hallilla. Nyt esitettävä 375:n itämerennorpan suurin sallittu saalismäärä ei kuitenkaan vaikuta heikentävästi itämeren norppakantaan edes yhdessä Ruotsin kiintiön kanssa. Vaikka alkuvuoden pesimäolosuhteet olivat poikkeuksellisen leudot, kevään metsästyksen yhteydessä havaittiin voimakasta lisäystä poikasmäärissä.

Itämeren norppakannan hoidon tavoitteena on elinvoimaisen kannan saavuttaminen kannanhoitoalueittain ja levittäytyminen uusille alueille. Perämerellä norppa pystyy säilymään elinvoimaisena pitkälläkin aikavälillä ja sillä on riittävästi elinympäristöä. Lentolaskentatulokset ovat osoittaneet, että aiemmat kanta-arviot ovat olleet aliarvioita ja kokonaiskannan ylärajaa ei tiedetä, mutta kokonaiskannan alaraja lienee yli 20 000¹⁷ norppaa. Itämeren norppakanta kasvaa keskimäärin viisi prosenttia vuodessa, joten kantaan tulee lisää hylkeitä yli 1 000 norppaa joka vuosi. Esityksessä on otettu huomioon, että myös Ruotsi metsästää itämeren norppia 400:n kiintiöllä. Ruotsi nosti kiintiötä edellisvuodesta 100 norpalla. Ruotsissa metsästysaika on 1.5.-31.1. Saalismäärä oli 273 vuonna 2019.¹⁸ Kiintiöiden valmistelussa on vaihdettu tietoja Ruotsin ja Suomen viranomaisten välillä ja maa- ja metsätalousministeriöllä on säännöllisesti kokouksia sekä Naturvårdsverketin että Näringsdepartementin kanssa, joissa hyljekysymyksiä sivutaan. Molempien maiden metsästys toteutussaankin olisi noin 60 prosenttia kannan kasvusta ja noin kolme prosenttia Perämeren norppakanasta.

Kalastuslain 118 §:n mukaan ilmoitus säännöksessä tarkoitettusta sivusaaliista tulee pyydyksen haltijan tehdä viipymättä Luonnonvarakeskukselle ja sen tekeminen koskee sekä elävänä että kuolleena pyydyksistä löytyneitä eläimiä. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti tulee olemaan myös rangaistavaa (kalastusrikkomus).

Kohdunkuromasairaudestakaan ei ole tietoja kuin vanhoista yksilöistä. Itämeren norppakannan nykyinen koko ja kehityssuunta mahdollistavat rajoitetun metsästyksen Perämerellä. Itämeren norpan metsästys ehkäisee jonkin verran ammattikalastajien pyydyksille aiheuttamien vahinkojen syntymistä, joten esitys voi jossain määrin vähentää kalastajille valtion varoista maksettavia vakuutus-tukia (laki kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta 998/2012). Keskeisempää on kuitenkin linjan jatkaminen, että itämeren norpan aiheuttamat vahingot otetaan tosissaan ja niihin vastataan. Esitys todennäköisesti pienentää itämeren norpasta aiheutuvaa sosiaalista konfliktia ja nostaa itämeren norpan arvoa vahinkoeläimestä arvostetuksi riistalajiksi, vaikkakaan hyljekauppakiellon johdosta

---

¹⁷ Av yttrande från Naturhistoriska riksmuseet framgår att de senaste årens inventering av vikare varierat kraftigt beroende på rådande isförhållanden. Sammantaget bedöms dock det totala antalet vikare i Bottenviken uppgå till runt 20 000 djur. <http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/rattsinformation/beslut/Skyddsjakt/beslut-skyddsjakt-vikare-20190403.pdf> s.6

¹⁸ Naturvårdsverket sähköposti 19.3.2020.

olemassa olevaa resurssia ei voi täysimääräisesti hyödyntää muutoin kuin metsästäjien omassa taloudessa.

Suomen hallitus on raportoinut kirjallisesti ja suullisesti EU:n komissiolle ja jäsenmaille hyljetuotteiden kaupan kieltävän lainsäädännön haitallisista vaikutuksista kalavaraille, kalastukseen, metsästykseseen sekä metsästyskulttuuriin.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että EU:n hyljetuoteasetuksen lomaannuttamaa kiinnostusta hylkeenmetsästykseseen tulisi pyrkiä elvyttämään kansallisella sääntelyllä. Tämä voitaisiin toteuttaa lievittämällä nykyisiä merellisiä luonnonsuojelualueita koskevia rauhoitussäännöksiä sekä sallimalla hylkeiden metsästyksessä suunnitteilla olevissa suojelualueiden laajennus- ja perustamishankkeissa Selkämeren kansallispuiston tapaan.

Itämeren hyljekantoja koskevan hoitosuunnitelman päivitys on viimeistelyssä lausuntokierrosta varten. Päivityksen on laatinut Suomen riistakeskus tulossopimuksen mukaisesti. Hoitosuunnitelman päivitysprosessissa osallistettiin sidosryhmiä, jotka edustivat kalataloutta, saariston ja rannikon väestöä, riistapolitiikkaa, hylkeenmetsästäjiä, suojelua ja hyljetutkimusta.¹⁹ Hallitusohjelman linjauksissa on hoitosuunnitelmaa koskeva toimenpide, jonka tarkoituksena on turvata ammatillisen kalastuksen edellytykset ja vähentää vahinkoja toimeenpanemalla hyljekannan hoitosuunnitelma. Hallitusohjelman mukaan myös kehitetään ja tuetaan vahinkoja ehkäiseviä tekniikoita, pyydyksiä ja käytänteitä. Maa- ja metsätalousministeriön tarkoituksena on viimeistellä hoitosuunnitelman luonnos ja pyytää siitä lausunnot sekä hyväksyä lopullinen hoitosuunnitelma vuoden 2021 aikana.

3 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, Suomen riistakeskus, Metsähallitus, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen ympäristökeskus (SYKE) Suomen Luonnonsuojeluliitto (SLL), Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), WWF Suomi, Suomen Metsästäjiliitto ry, Natur och Miljö r.f., Luonto-Liitto, Suomen Ammattikalastajaliitto (SAKL), Kalatalouden Keskusliitto, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö, Suomen Hylkeenpyytäjät ry, MMM/ruokaosasto, Perämeren kalastusalue, Luonnonsuojeluliitto Tapiola sekä Intresseförening för en levande skärgård.

Lausuntoja annettiin yhteensä 15. Osassa lausuntoja kiintiön kasvattamista pidettiin hyvänä, mutta riittämättömänä. Osassa lausuntoja nykyistä kiintiötä pidettiin liian suurena ja kiintiötä pitäisi merkittävästi laskea mm. kanta-arvioon liittyvien epävarmuuksien johdosta. Lausunnonantajien mielipiteet kiintiön suuruudesta vaihtelivat 150–1500. Lausunnoissa nostettiin myös lukuisia hylkeisiin liittyviä asioita esille, johon tällä itämerennorpan metsästyksellä rajoittavalla asetuksella ei voida mitenkään vaikuttaa. Lausuntoyhteenveto on liitteessä.

---

¹⁹ <https://riista.fi/hyljekantojen-hoitosuunnitelma-paivitetaan/>

4 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

Liite

Lausuntoyhteenvedo maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta itämeren norpan kiintiöksi vuodelle 2020-2021. Lausunnoista on pyritty poimimaan olennaisimmat näkemykset. Lausunnot kokonaisuudessaan on saatavissa maa- ja metsätalousministeriön kirjaamosta.

Lausunnon antaja	Palaute	
Österbottens Fiskeriförbund	<p>Östersjövikaren klassificeras som livskraftig enligt både den svenska rödlistan Artdatabanken 2015 och enligt Internationella Naturvårdsunionen (IUCN 2015). I Sverige flyttades vikaren år 2000 från kategorin sårbar till nuvarande livskraftig. Den motsvarande finska rödlistan avviker från den svenska och internationella klassificeringen genom att placera östersjövikaren i kategorin ”nära hotad”.</p> <p>Den reproduktiva hälsan hos östersjövikarhonorna har förbättrats betydligt från 1990-talet och fettlagret har ökat hos vikarna sedan början av 2000, förutom i vuxna honor (Kauhala m.fl. 2019). Det finns ingen vetenskaplig dokumentation oss veterligen som visar att hälsotillståndet hos Östersjövikaren har minskat.</p> <p>I inventeringen av östersjövikare räknas sälarna på en viss andel (13-14 %) av isen. På basen av denna räkning uppskattas totala antalet sälar på is. Detta är dock bara en del av den totala populationen eftersom ett okänt antal sälar befinner sig under isen, i snögrottor eller till havs. Det verkliga beståndet övergår därför 20 000 individer. Den årliga tillväxten på 5 % betyder att beståndet växer med minst 1000 individer per år.</p> <p>Den senaste rapporten om östersjövikarens födoval gjordes enligt vad vi hittade år 2009 (Lundström m.fl. 2014). Då uppskattades det finnas ungefär 6 000 Östersjövikare på isen. Studien visar att östersjövikarnas årliga konsumtion av strömming i Bottenviken var i samma nivå som det sammanlagda svenska och finska yrkesfiskets landningar, medan sälarnas uttag av siklöja till och med uppskattades överskrida yrkesfiskets fångstmängder (Lundström m.fl. 2014; Hansson m.fl. 2017).</p>	

Östersjövikarstammen som årligen växer betyder naturligtvis att dess konsumtion av fisk i området ökar för varje år. Samtidigt minskar fiskets fångster. Det kustnära fisket ligger i själva verket för tillfället i en kris. Problemen med säl ökar och blir allt mer varierande. De milda vintrarna framhäver problemen. Sälarna bevakar de isfria fiskevattnen året om, så att det inte längre är möjligt att fiska utan att störas av sälarna ens en kortare period. Östersjövikarna förekommer allt längre inomskärs och använder yrkesfiskarnas vittjehål som andningshål. Sälarnas orsakade skador på fisket är mycket större än vad man tidigare trott. Svells m.fl. (2019) visar att sälstammarna orsakar skador för 20 000 euro per yrkesfiskare per år. Säljakten som tillåts först 16.4 är också mycket försvårad på grund av den förkortade isperioden. I Kvarken området finns i allmänhet inget eller mycket lite istäcke kvar efter den 16.4.

Skyddsområden för säl inrättades år 2001, då sälbeståndet var klart lägre. Idag finns inget behov för sälskyddsområden utanför pälsömsningsperioden. Sälskyddsområdet i Kvarken inrättades på Snipansgrund-Medelkallan, vilket var det bästa området för sikfiske i Kvarken. Efter inrättandet av sälskyddsområdet sikfångsterna i området genomgått en drastisk nedgång.

I och med covid-19 förändrades samhället nästan över en natt och Finlands självförsörjningsgrad blev avgörande. Förutom att bidra till landets självförsörjning, bidrar fiskenäringen och fiskarna till en levande landsbygd, kust och skärgård. För att bevara det kustnära fisket måste sälstammarna genast förvaltas mycket effektivare. På basen av östersjövikarens starka bestånd och de ökade problemen östersjövikaren orsakar fisket anser Österbottens Fiskarförbund att kvoten för östersjövikaren bör höjas till åtminstone 600 individer. Östersjövikare bör på samma sätt som gråsälarna omfattas av kvotjaktssystem. Vi anser också att jakt på säl bör tillåtas året om och att skyddsområden för sälstammarna borttas ur lagstiftningen.

I Sverige har Havs och vattenmyndigheten (HaV) påbörjat arbetet med en förvaltningsplan för östersjövikaren. Österbottens Fiskarförbund anser att det vore viktigt för Sverige och Finland att samarbeta kring en gemensam förvaltningsplan, och uppmanar ministeriet att diskutera detta med HaV nu då de gör upp en förvaltningsplan.

<p>Suomen Ammatikalastajaliitto SAKL ry</p>	<p>Ministeriön perustelumuistio kuvaa hyvin kattavasti ja asiallisesti norpan vaikutuksia kalastuselinkeinoon ja kalastoon Perämerellä. Lisätietona voidaan mainita, että Ruotsin Norrbottenin muikunkalastus menetti syksyllä MSC-sertifikaattinsa koska hylkeen vaikutus Perämeren muikkukantaan on niin suuri (<i>"Enligt beräkningar utgör sälarnas andel av fiskeridödligheten mellan 75-85%"</i>, lähde MSC tiedote 10.10.2019). Norppa on lisääntynyt myös Selkämerellä ja vaikuttaa sen alueen kalastukseen haitallisesti.</p> <p>Pyyntilupien ehdotettu määrä (375 kappaletta, lisäys 50 kpl) itämeren norpan metsästämiseksi Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella on kannatettava vaikkakin täysin riittämätön ottaen huomioon tiedot norppakannan koosta (yli 20 000). On myönteistä, että kannanhoidollinen metsästys on tuottanut myös tulosta (306 norppaa metsästysvuonna 2019-2020). Pyyntilupien määrää tulisi kaksinkertaistaa.</p> <p>Muistiossa todetaan, että tulisi lieventää nykyisiä merellisiä luonnonsuojelualueita koskevia rauhoitussäännöksiä sekä sallia hylkeiden metsästys suunnitteilla olevissa suojelualueiden laajennus- ja perustamishankkeissa Selkämeren kansallispuiston tapaan. SAKL kannatta esitystä.</p> <p>Itämeren hyljekantoja koskevaa hoitosuunnitelmaa on valmisteltu pitkään ja perustelumuistiossa todetaan, että mahdollinen hyväksyntä tapahtuu vastaa vuonna 2021. Hoitosuunnitelma tulisi saada valmiiksi mahdollisimman pian ja suunnitelmassa tulisi olla tehokkaita toimia ongelman hoitamiseksi. Suunnitelma ei pelkästään voi olla hyljekantojen hoivasuunnitelma, vaan siinä tulisi myös tehokkaammin huomioida kalastus- ja kalankasvatuselinkeinojen tarpeet sekä kalakantojen hyvinvointi.</p>
<p>Metsähallitus</p>	<p>Metsähallitus katsoo, että silmälläpidettävän (NT) itämeren norpan kanta kestää rajoitetun pyynnin Perämeren-Merenkurkun merialueilla. Tutkimustulosten perusteella arvioidaan, että kannan vuosittainen kasvu tällä alueella on noin 5 %:n luokkaa. Itämeren norpan eteläisille osakannoille lounaisaaristossa ja Itäisellä Suomenlahdella ei osoiteta metsästyskiintiöitä, mitä Metsähallitus näiden osakantojen heikko tilanne huomioon ottaen pitää ehdotoman oikeana.</p> <p>Itämeren norpan suotuisan suojelutason saavuttamisen ja säilyttämisen selkein uhkatekijä on ilmastonmuutos. Kulu- nut leuto talvi oli norpan pesinnän kannalta erittäin</p>

	<p>huono. Perustelumuistiossa tätä asiaa ei kuitenkaan mainita millään lailla. Metsähallitus pitäisi perusteltuna, että perustelumuistiossa käsiteltäisiin viime talven ja kevään pesimäolosuhteita ja niiden arvioitua vaikutusta norpan pesimätulokseen ja asetettavaan pyyntikiintiöön. Nyt ehdotettu pyyntikiintiö 375 yksilöä on 50 yksilöä suurempi kuin edellinen, poikkeuksellisten huonoista vuoden 2020 pesimäolosuhteista huolimatta.</p> <p>Metsähallitus pyytää lisäksi, että perustelumuistiossa useassa kohdassa mainittava Ruotsin Naturvårdsverket kirjoitettaisiin oikein lopullisessa perustelumuistiossa.</p>	
Suomen riistakeskus	<p>Suomen riistakeskus pitää asetusluonnosta tarkoituksenmukaisena. Suomen riistakeskuksella ei ole huomautettava itämerennorpan metsästystä koskevasta maantieteellisestä rajauksesta. Suomen riistakeskus tuo esille, että itämeren-norppakannan kasvusta ja metsästysajan pidentämisestä johtuen pyyntilupien nojalla tapahtuvassa pyynnissä on saatu kuluneena metsästysvuonna selvästi aiempaa enemmän saalista ja kiintiö on tulossa pyydetyksi käytännössä kokonaan.</p> <p>Suomen riistakeskus pitää asetusluonnoksessa esitettyä 375 yksilön määrää perusteltuna. Pyynti on tarpeen, jotta itämerennorppien kalastukselle aiheuttamia haittoja voidaan vähentää. Suomen riistakeskus arvioi, että suurin sallittu saalismäärä ei uhkaa itämerennorppakannan suotuisaa kehitystä, koska Ruotsin (400 yksilöä) ja Suomen sallima pyyntimäärä on edelleen selvästi pienempi kuin kannan arvioitu vuotuinen kasvuvauhti.</p> <p>Rannikko-Pohjanmaan alueelliselta riistaneuvostolta saatiin palautetta asetusluonnoksesta. Palautteen mukaan itämerennorpan osalta pitäisi siirtyä hallia vastaavaan keskeytysmetsästykseen. Pyyntilupien määrä pitäisi nostaa 1500 yksilöön. Kevään metsästyksen yhteydessä havaittiin voimakasta lisäystä poikasmäärissä. Vahingot kalastajille ovat kasvaneet.</p>	
Kalatalouden Keskusliitto	<p>Hylkeiden kalatalouselinkeinoille ja ka-lakannoille aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseen perustana tulisi olla riittävä kannanhoidollinen metsästys, millä kanta pidettäisiin siedettävällä tasolla ja vaikutettaisiin yksilöiden käyttäytymiseen kalatalouden kannalta tärkeimmillä alueilla. Itämerennorpan osalta asetusehdotuksessa esitetty 375 yksilön metsästyskiintiöön alimitoitettu. Yhdessä Ruotsin pyyntikiintiön kanssa täysimääräisesti toteutuessaan metsästys olisi vähemmän kuin norppakannan vuotuinen</p>	

	<p>kasvu. Koska norpan osalta suotuisan suojelun taso on ylitetty jo kauan sitten ja norpan aiheuttamien vahinkojen määrä jatkaa kasvuaan, esitämme metsästyskiintiön nostamista tasolle, joka vähintään pysäyttää norppakannan kasvun. Samoin esitämme norpan osalta siirtymistä kiintiömetsästykseen hallin tavoin. Jo 2007 hyljekantojen hoitosuunnitelmassa todettiin, että uusia hylkeidensuojelualueita ei tarvita. Tämän huomioimista edellytämme myös jatkossa mm. Natura-verkoston laajentamisen yhteydessä. Hyljekantojen hyvän ekologisen tilan ansiosta nykyistä suojelun tasoa olisi sitä vastoin mahdollista alentaa. Kalatalouden Keskusliitto esittää tarpeettomiksi käyneiden hylkeidensuojelualueiden purkamista tai ainakin muuttamista nykyisistä ympärivuotisista aikarajoitteisiksi. Jälkimmäisessä tapauksessa alueet voisivat olla rauhoitettuja 2 kk karvanvaihto- ja laskenta-aikaan touko-kesäkuussa. Tämä muutos olisi toteutettavissa nykyisen lainsäädännön puitteissa, mutta ei tapahdu ilman riittävää poliittista ohjausta.</p>	
<p>Suomen luonnonsuojeluliitto</p>	<p>Suomen luonnonsuojeluliitto ei kannata itämerennorpan pyyntikiintiön nostamista Pohjanlahdella 375 yksilöön. Kiintiötä tulisi laskea eikä nostaa. Itämerennorpan lisääntymisympäristö on heikentymässä, ja tämä tulisi ottaa huomioon pyynnin suunnittelussa. Jäätalvi 2019–2020 oli pitkän mittaushistorian heikoin ja aiheutti itämerennorpalle suuria vaikeuksia etenkin eteläisillä lisääntymisalueilla. Myös Perämeri oli norppien lisääntymisaikaan osaksi jäätön, ja pesintä todennäköisesti häiriintyi jäiden liikkussa. Ilmastomallien mukaan myös Perämeren jääilmasto heikkenee merkittävästi edelleen tällä vuosisadalla.</p> <p>Kun Ruotsi on nostanut norppakiintiönsä 400:aan, maiden yhteinen pyynti yhdessä sivusaaliskuolleisuuden kanssa voi viedä kannan laskuun. Norppien määrä ei ole tarkkaan selvillä, ja norppien esiintyminen ryhmissä haittaa otantamenetelmällä tehtävää kannanarviointia.</p> <p>On tärkeää, että norppalaskentoja tehostetaan yhdessä Ruotsin kanssa, jotta norppakannan koko saadaan selvitettyä nykyistä paremmin. Se vaatii myös metodiikan kehittämistä (esim. merkintä ja telemetria).</p> <p>Suomen luonnonsuojeluliitto esittää, että itämerennorpan pyyntikiintiö on korkeintaan 150 yksilöä.</p> <p>Liitto myös pyytää ministeriötä kiinnittämään huomiota eteläisten norppakantojen heikkoon tilaan. Itämerennorpan eteläisille kannoille tulee tehdä oma hoitosuunnitelma.</p>	

<p>Perämeren Kalatalousyhteisöjen Liitto ry (PKL ry) Kalajoen kalatalousalueen hallitus Pyhäjoen kalatalousalueen hallitus Oulujoen ja merialueen kalatalousalueen hallitus Ala-Kemijoen ja Perämeren kalatalousalueen hallitus</p>	<p>Tämän lausunnon antavien yhteisöjen mielestä on hyvä, että asetuksella ei edelleenkaan rajoiteta vahinkoperusteisten lupien määrää. Yhteisöt kuitenkin lausuvat, että 375 itämerennorpan kannanhoidollinen metsästyskiintiö Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella ei ole riittävä. Perämeren itämerennorppakanta on niin runsaslukuinen, että esimerkiksi hallin laskentakantaan ja metsästykiintiöön suhteutettuna itämerennorppien metsästyskiintiö pitäisi mielestämme nostaa 750 yksilöön Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella. Sekään ei vaarantaisi itämerennorppakannan elinvoimaisuutta Perämerellä.</p> <p>Ruotsalaiset tutkijat ovat jo pitkään olleet sitä mieltä, että Perämerellä itämerennorppakanta ylittää 20 000 yksilön rajan. Tämä pitää myös suomalaisten viranomaisten ja tutkijoiden hyväksyä, sillä saman meren äärellä ollaan. Tällä hetkellä vuotuinen kasvuvauhti (> 5 %) Perämerellä on yli 1000 uutta norppayksilöä/vuosi. MMM:n tähän asetusluonnokseen liittyvässä muistiossa sanotaan, että Suomen ja Ruotsin viranomaisten esittämät kiintiöt yhdessä leikkaisivat toteutuessaan 70–80 % kannan vuotuisesta kasvusta. Mielestämme kiintiöillä pitää pyrkiä siihen, ettei kanta enää kasva, sillä se on jo nyt kalastukselle ja vaelluskalakannoille kestävämmän korkealla tasolla. Niinpä Suomen ja Ruotsin yhteiset kiintiöt pitäisi olla yhteensä vähintään 1000 yksilöä.</p> <p>Laskentatulokset, joissa on useiden tuhansien yksilöiden eroja peräkkäisten vuosien välillä arveluttavat meitä. Viimeisin laskenta antoi tulokseksi noin 12 800 yksilöä Perämerellä. Vertailu aiempien vuosien tuloksiin yli 17 000 yksilöstä ei anna riittävän luotettavaa kuvaa kannanarvioista. Tällaiset erot kantarvioissa eivät selity metsästyksellä, sivusaaliskuolleisuudella, luontaisilla vihollisilla, sairauksilla tai ympäristötekijöillä. Sen vuoksi lähtökohdaksi itämerennorpan kannanhoidossa Perämerellä olisi syytä ottaa tuo ruotsalaisten tutkijoiden esittämä 20 000 yksilöä.</p> <p>Itämerennorpan alimitoitettu metsästyskiintiö on myös selkeässä ristiriidassa MMM:n vaelluskaloihin liittyvien strategioiden kanssa. Ylitiehillä hyljekannoilla on todistetusti suuri negatiivinen vaikutus syksyiseen vaellussiian mädinhankintaan Perämeren vaelluskalajokien suilla. Mädinhankinta on hylkeistä johtuen jo useana vuonna jäänyt tulokseltaan heikoksi mm. Pyhä-, Kala- ja Siikajoella. Hylkeillä on negatiivinen vaikutus myös Tornion-Muonionjoen ja Simojoen alkuperäisiin vaelluskalantoihin (merilohi, -taimen, vaellussiika ja nahkiainen). Kysymyksenäkin miten tämä lausunnolla oleva asetusluonnos, ja vaelluskaloihin liittyvät strategiat ovat keskenään sopusoinnussa?</p> <p>Mielestämme kiintiömetsästyksen lupaprosessia pitää nykyisestä vielä suoraviivaistaa. Saaliiksi saatavista itämerennor-</p>	
--	---	--

	<p>pista pitäisi riittää ilmoitusvelvollisuus alueellisen kiintiön puitteissa Suomen riistakeskukselle, aivan kuten harmaahylkeillä. Tämä vähentäisi viranomaisten hallinnollista taakkaa ja ylimääräistä byrokratiaa. Lisäksi metsästysaikaa tulisi aikaistaa sekä itämerennorpan että harmaahylkeen osalta. Keväinen jäidenlähtö Perämerellä on selvästi aikaistunut ja hylkeiden kevätmetsästys jäiltä on sen myötä vaikeutunut entisestään. Itämerennorpat (ja harmaahylkeet) ovat saaneet kuuttinsa vieroitetuksi jo reilusti ennen huhtikuun puoliväliä. Sopiva ajankohta hylkeenpyynnin aloitukselle olisi 1.4. Mielestämme hylkeiden metsästys tulisi hallitusti sallia myös Perämeren kansallispuiston alueella. Puistosta annetun asetuksen (538/1991) 4 §:n mukaan tämä olisi mahdollista Metsähallituksen luvalla, mikäli eläinlaji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi. Kalastuksen, vaelluskala-kantojen ja kalatalouden osalta hylkeiden kohdalla näin on kiistatta jo käynyt. Kannattamme MMM:n muistiossa esitettyä hylkeenpyynnin elvyttämistä siten, että nykyisiä merellisten luonnonsuojelualueiden rauhoitussäännöksiä lievennetään ja hylkeenpyynti sallitaan.</p> <p>Metsästettävä saalis pitää lisäksi hyödyntää, muutenhan tuhlaataan luonnonvaroja. Erittäin tärkeä seikka mihin haluamme suomalaisten päättäjien puuttuvan, on hyljetuotteiden kauppa-kielto. Ainakin pienimuotoinen ja paikallinen hyljetuotteiden kaupallinen hyödyntäminen tulisi sallia, onhan hylkeistä saatavien traanin, nahkojen, lihojen ja luiden käyttö kuulunut hyvin tiiviisti Perämeren rannikon kulttuuriperintöön ja -historiaan. On järjetöntä, että nykyään tällaiset suurriistalajit (itämerennorppa ja harmaahylje) jäävät käytännössä täysin hyödyntämättä eikä niitä pystytä hyödyntämään muualla kuin hylkeenpyytäjien omissa talouksissa. Hyljetuotteiden kaupallinen hyödyntäminen ei ole koskaan ollut suurta ”bisnestä”, mutta edes pienimuotoinen hyödyntäminen lisäisi molempien lajien arvostusta merkittävinä riistalajeina ja saaliina. Sillä myös osaltaan katettaisiin kuluja, joita hylkeiden pyynnistä väistämättä syntyy ja hylkeenpyyntiin liittyvä kulttuuri pysyisi elinvoimaisena.</p>	
<p>Luonnonsuojeluliitto Tapiola</p>	<p>Ministeriö korostaa asetusmuistiossaan, ettei itämerennorppa (<i>Pusa hispida botnica</i>) ole uhanalainen, vaan silmälläpidettävä (NT). IUCN:n määritelmä silmälläpidettävästä lajista on seuraava: ”Laji on silmälläpidettävä, kun se ei tällä hetkellä täytä mitään vaarantuneiden (VU) luokan kriteereistä, mutta ehtojen täytyminen on kuitenkin lähellä tai on todennäköistä, että ehdot täyttyvät lähitulevaisuudessa.” Liitto muistuttaa, että Itämerennorppa on koko 2000-luvun ajan kuulunut samaan luokitukseen, toisin sanoen sen tila ei ole muuttunut parempaan suuntaan, elinvoimaiseksi.</p>	

	<p>Mikäli varovaisuusperiaate huomioidaan, tulisi itämerennorpan ”kannanhoidollisesta” metsästyksestä luopua. Liitto muistuttaa myös, ettei itämerennorpalla ole muuta elinympäristöä kuin Itämeri, jolloin tulisi varautua myös ilmaston lämpenemisen myötä saapuviin tulevaisuuden haasteisiin. Kannan on arveltu silloin pienenevän, johtuen erityisistä haasteista lumen ja jään suhteen, mikä vaikeuttaa norpan lisääntymistä. Asiasta on mainittu niin ikään ministeriön mainitseman IUCN:n sivulla seuraavasti: ”Baltic Ringed Seals will be impacted by climate warming that will reduce the sea ice habitat they use for pupping, nursing and moulting.”</p> <p>Kuten IUCN:n sivuilla sanotaan, hyljepopulaatio on huomattavasti alkuperäistä pienempi: ” The Baltic Ringed Seal population is much smaller than it was at the beginning of the 20th century.” Punaisen kirjan verkkopalvelu listaa itämerennorpan tulevaisuuden uhkakuviksi ilmastomuutoksen, pyynnin ja kemialliset uhkakuvat. Kalastuksen osalta Liitto huomauttaa, että Itämeren kalat eivät ole erityisesti varattuja ihmisen käyttöön. Hylkeiden tappamisen sijaan ministeriön tulisi suosia ensisijaisia, ei-tappavia vaihtoehtoja, eli siirtymistä hyljeturvallisiin pyydyksiin, mikä on myös hylkeiden tappamista tehokkaampi menetelmä. Ammattimaisen kalastuksen edellytykset Suomen vesillä turvataan siten, että meillä on riittävästi suotuisia, lajityypillisiä lisääntymispaikkoja, virtavesiä vaelluskaloille ja Itämerta rehevöittävä ravinnekuorma saadaan hallintaan. Itämeren ainutlaatuisen eliöstön näkeminen pelkästään haittaeläiminä ei ole biodiversiteettikadon edetessä millään tavoin kestävä valinta.</p>	
<p>MTK</p>	<p>MTK kannattaa metsästyskiintiön kasvattamista. Kokonaisuutena hylkeiden kannanhallinta on vaikeassa tilanteessa. Hallin ja Itämerennorpan metsästyksen volyymia tulisi lisätä edelleen huomattavasti. Hylkeet ja myös merimetsot aiheuttavat merkittäviä vahinkoja kalastajien ja kalankasvattajien elinkeinotoiminnalle. Suorien saalis- ja pyydysvahinkojen lisäksi hylkeet ovat paikallisesti tehneet perinteisen verkkokalastuksen kannattamattomaksi ja ammattikalastajat ovat joutuneet investoimaan kalliisiin hylkeen kestäviin pyydysmalleihin. Kalastuselinkeinojen kannattavuus on heikentynyt hylkeistä aiheutuvien haittojen vuoksi merkittävästi, mikä näkyy myös elinkeinonharjoittajien lukumäärän jatkuvana laskuna.</p> <p>MTK tukee esityksiä, joilla purettaisiin hyljetuotteiden kaupan kieltävää lainsäädäntöä EU:ssa. Tästä aiheutuvat</p>	

	<p>haitat ovat kiistattomia koskien kalavaroja, kalastusta, metsästystä sekä metsästyskulttuuria. Nykyinen lainsäädäntö heikentää tarpeettomasti ja kestäväen kehityksen periaatteiden vastaisesti hylkeiden saalisarvoa.</p>	
<p>Intresseföreningen för en levande skärgård rf.</p>	<p>Östersjövikaren klassificeras som "nära hotad" enligt den finska rödlistan. Detta avviker från den svenska rödlistan där östersjövikaren klassificeras som livskraftig enligt Art-databanken 2015 och den Internationella Naturvårdsunionen (IUCN 2015). I Sverige flyttades vikaren år 2000 från kategorin sårbar till nuvarande livskraftig. Vi har ju en och samma vikarstam i Östersjön.</p> <p>Det är sakligt och av vikt att Finland också utgår från rätt bedömning vid upprättande av förordning om jakt på Östersjövikaren, som bas för en gemensam förvaltningsplan, utarbetad i samarbete med Sverige för området Kvarken – Bottenviken.</p> <p>Den reproduktiva hälsan har förbättrats betydligt hos vikarhonorna från 1990-talet och fettlagret hos Östersjövikaren överlag har ökat signifikant sedan början av 2000 (Kauhala m.fl. 2019). Det finns ingen vetenskaplig dokumentation oss veterligen som visar att hälsotillståndet hos Östersjövikaren har minskat.</p> <p>I inventeringen räknas sälarna på en viss andel (13-14 %) av isen. På basen av denna räkning uppskattas totala antalet sälar på is. Detta är dock bara en del av den totala populationen eftersom ett okänt antal sälar befinner sig under isen, i snögrottor eller till havs. Det verkliga beståndet övergår därför 20 000 individer som räknades av Sverige i Bottenviken för 5 år sedan under gynnsamma isförhållanden. Den årliga tillväxten på 5 % betyder att beståndet tillväxt är tydligt över 1000 individer per år.</p> <p>Den senaste rapporten om Östersjövikarens födoval gjordes enligt vad vi hittade år 2009 (Lundström m.fl. 2014). Då uppskattades det finnas ungefär 6 000 Östersjövikare på isen. Studien visade att Östersjövikarnas årliga konsumtion av strömming i Bottenviken var i samma nivå som det sammanlagda svenska och finska yrkesfiskets landningar, medan sälarnas uttag av siklöja till och med uppskattades överskrida yrkesfiskets fångstmängder (Lundström m.fl. 2014; Hansson m.fl. 2017).</p>	

Östersjövikarstammen som årligen växer betyder naturligtvis att dess konsumtion av fisk i området ökar för varje år. Samtidigt minskar fiskets fångster. Det kustnära fisket är för tillfället i en kris. Problemen med säl och skarv ökar och blir allt mer varierande. De milda vintrarna framhäver problemen. Sälarna bevakar de isfria fiskevattnen året om, så att det inte längre är möjligt att fiska utan att störas av sälarna ens en kortare period. Vikaren kommer nu in i inre skärgården om hösten och stannar kvar under hela vintern och då nyisen lagt gör den andningsfickor genom att skjuta upp lämpliga isflak. Därigenom har vinterfisket med nät (under den period som isen bär) de senaste årens vintrar också utsatts för betydande sälskador.

Säljakten som tillåts först 16.4 är också mycket försvårad på grund av de förkortade isperioderna. I Kvarken området finns mycket lite istäcke kvar efter den 16.4.

Sälarnas orsakade skador på fisket är mycket större än vad man tidigare trott. Svells och Salmi (2019) visar att sälstammarna orsakar skador för 20 000 euro per yrkesfiskare per år.

I och med covid-19 förändrades samhället nästan över en natt och Finlands självförsörjningsgrad blev avgörande. Förutom att bidra till landets självförsörjning, bidrar fiskerieringen och fiskarna till en levande landsbygd, kust och skärgård. För att bevara det kustnära fisket måste sälstammarna genast förvaltas mycket effektivare.

På basen av Östersjövikarens starka bestånd, och de ökade problemen Östersjövikaren orsakar fisket, anser vi att kvoten för Östersjövikaren bör höjas till 900 individer, och att Östersjövikare bör på samma sätt som gråsälarna omfattas av kvotjaktssystem.

Vi anser också att jakt på säl bör tillåtas året om med begränsning så att hona som åtföljs av kut (årets unge) är fredad och att skyddsområden för sälstammarna borttas ur lagstiftningen. Skyddsområdena inrättades år 2001, då sälbeståndet var klart lägre. Idag finns inget behov för sälskyddsområden. Sälskyddsområdet i Kvarken inrättades på Snipans grund - Medelkallan, vilket var det bästa området för sikfiske i Kvarken. Efter inrättandet av sälskyddsområdet har sikfångsterna i området genomgått en drastisk nedgång (se statistik NTM-centralen fiskeri). I Övrigt

	<p>Naturkyddsområde som inrättas skall säljakt vara tillåtet förutom för tiden för pälsbyte.</p> <p>I Sverige har Havs och vattenmyndigheten (HaV) påbörjat arbetet med en förvaltningsplan för Östersjövikaren. Intresseföreningen för en levande skärgård rf. anser att det vore viktigt för Sverige och Finland att samarbeta kring en gemensam förvaltningsplan, och uppmanar ministeriet att diskutera detta med HaV nu då de påbörjat arbetet och Finland fortsätter arbetet med sin sälförvaltningsplan. Det är mycket viktigt att förvaltningsplanen uppgörs för delområden ty vikarpopulationen och skador på fiske avviker stort mellan nord och syd.</p> <p>Uppföljning och statistiskt av uppkomna skador och avskjutning bör genomföras årligen, för att göra kvalitativa beslut för att åstadkomma en minskning av skador på fisket (fiskerieringen, yrkes, fritids samt husbehovs fisket).</p>	
<p>WWF</p>	<p>WWF:n esitykset tiivistettynä. WWF:n mielestä esitetyn suurin metsästyskiintiö (Suomen esitys 375 + Ruotsin kiintiö 400, yhteensä 775 yksilöä) on aivan liian suuri Perämeren norppakannan kokoon ja ilmastonmuutoksen norpalle tuomaan nopeasti kasvavaan uhkaan nähden.</p> <p>Itämerennorpan suurin sallittu saalismäärä tulee asettaa Perämeren-Merenkurkun norppakannan kasvun ja levittäytymisen turvaamiseksi korkeintaan 150 norppaan, ja se tulee asettaa kokonaisverotuksen kiintiöksi, josta vähennetään muu ihmisen aiheuttama kuolleisuus (mahdolliset vahinkoperusteiset poikkeusluvut sekä tietoon tulleet kalanpyydyksiin tai salametsästyksessä kuolleet norpat).</p> <p>WWF esittää, että itämerennorpan pyyntiä suunniteltaessa arvioidaan vastaisuudessa aina myös todennäköinen norppien sivusaaliskuolleisuus kalanpyydyksiin.</p> <p>Itämerennorppakannan kokoon liittyvän epävarmuuden takia Suomen tulee yhteistyössä Ruotsin kanssa tehostaa Perämeren norppalaskentoja siten, että mahdollisimman pian järjestetään tehostettu laskenta, jossa katetaan mahdollisimman suuri osa jääpinta-alasta. Esityksen tausta-aineistosta käy ilmi, että WWF:n jo viisi vuotta esittämä arvelu mahdollisuudesta, että menetelmä voi tuottaa heikkoina jäätalvina yliarvioita, on ollut aiheellinen. Lisäksi WWF ehdottaa, että laskennoissa havaituksi tulevien norppien määrää selvitetään merkitsemällä norppia.</p> <p>Itämerennorpalle on kiireistä laatia oma suojeleohjelma, ja edelleen kesken olevassa Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelman päivityksessä tulee osoittaa konkreettisia tutkimus- ja suojeletoimenpiteitä eteläisille itämerennorppakannoillemme.</p>	

Lisäksi WWF esittää, että metsästäjälle maksettavasta, saaliiksi saadusta hylkeestä otetuista tutkimusnäytteistä maksettavasta palkkiosta luovutaan, ja säädetään näytteenottovelvollisuus osaksi itämerennorpan pyyntilupaa.

Kuten asetuksen taustamuistiossa kerrotaan, Perämeren norppakannan koko on edelleen epäselvä. Muistiossa todetaan edellisvuotiseen tapaan, että ”kannan ylärajaa” ei pystytä varmuudella arvioimaan, mutta tämä on vain puolitotuus – epävarmuus koskee kannan koon arviota ylipäänsä.

Itämerennorpan laskentakanta perustuu otantaan, jossa lentokoneesta laskettavien tutkimuslinjojen varsin pienestä jääalan osuudesta arvioidaan laskennallisesti koko norpalle sopivalla jääpinnalla olevien norppien määrä. Koko Perämeren-Merenkurkun jääkentän kattavassa lentolaskennassa on enimmillään nähty noin 3000–4000 norppaa, ja tästä luvusta on ekstrapoloitu laskentakannan arvio.

Muistiossa MMM toistaa väitteen, että laskentatiedot osoittaisivat itämerennorppia olevan Perämerellä yli 20 000 yksilöä. Tämä väite perustuu vain yhden, jääoloiltaan hyvin poikkeuksellisen vuoden laskentatulosten tulkintaan. Määrä ei siten ole tieteellisesti varma, vaan voi osoittautua myös yliarvioksi. Kyseisenä vuonna (2015) saatiin hyvin poikkeuksellisissa jääoloissa laskentakannaksi edeltävistä ja myöhemmistä vuosista räikeästi poikkeavasti jopa noin 17 000 norppaa, minkä perusteella kannan arvioitiin olevan yli 20 000 yksilöä. Vuoden 2015 jälkeen lentolaskennassa on saatu tulokseksi korkeimmillaan 13 700 yksilöä (vuonna 2017) ja alimmillaan 7400 yksilöä (vuonna 2016). Kevään 2020 laskentatulokset ei ole vielä käytävissä.

WWF esitti jo vuonna 2015 lausunnossaan pitävänsä mahdollisena, että kyseisen vuoden laskentoja leimannut norppien ryhmääntyminen poikkeuksellisen heikoissa jääoloissa on voinut johtaa yliarvioon: jos laskentalinjoille osui suurempia ryhmiä kuin niiden ulkopuolelle, menetelmä voi antaa yliarvion. Suurin laskentalinjalla havaittu norpparyhmä oli tuona vuonna sadan yksilön luokkaa.

Nyt LUKE toteaaakin taustamuistiossa viitatussa lausunnossaan, että ”*Norppien laskentatulokset on vaihdellut vuosina 2013–2019 melko voimakkaasti. Vaihtelun taustalla ovat huhtikuun jääolosuhteet. Mikäli jäiden rikkoutuminen on alkanut jo ennen laskenta-ajankohtaa, laskennoissa nähdään suuria norpparyhmiä, jotka nostavat laskentatuloksen poikkeuksellisen korkealle.*” WWF:n jo viisi vuotta esittämä arvelu mahdollisuudesta, että menetelmä voi tuottaa heikkoina jäätalvina yliarvioita, on siis ollut aiheellinen.

Laskentatulosten tulkinta vaikuttaa myös kannan kasvuprosentin laskentaan. Muistiossa esitetään kannan keskimääräiseksi vuosittaiseksi kasvuksi 5 %, mutta viime vuosien laskentatuloksista ei löydy tukea näin voimakkaalle kasvulle. Koska kannan todellinen koko ja kasvunopeus on epäselvä, on sovellettava

varovaisuusperiaatetta eikä korkeinta, poikkeuksellisen vuoden tulosta.

WWF esittääkin toistamiseen, että Suomi pyrkii yhteistyössä Ruotsin kanssa tehostamaan Perämeren norppalaskentoja siten, että mahdollisimman pian järjestetään tehostettu laskenta, jossa katetaan mahdollisimman suuri (huomattavasti normaalia laskentaa suurempi) osa jääpinta-alasta. Ehdotamme myös, että laskennoissa havaituksi tulevien norppien määrää selvitetään merkitsemällä norppia.

HELCOM suosittelee, että tiettyä vähimmäiskantaa (ns. Limit Reference Level) pienempiä hyljekantoja ei tule metsästä. Ruotsin ja Suomen yhteisen Perämeren-Merenkurkun norppakannan voidaan katsoa varmuudella olevan HELCOM:n suosituksen mukaisen 10 000 yksilön vähimmäiskannan tasolla. Näin ollen WWF hyväksyy nykyisellä kannan koolla hyvin perustellun ja varovaisuusperiaatetta noudattaen kantaan nähden vähäisen itämerennorpan pyynnin Perämeren kannassa. Kiintiön asettamisen lähtökohtana on oltava elinvoimaisen kannan saavuttaminen kannanhoitoalueittain ja itämerennorpan levittäytyminen takaisin alueille, joilta se on ihmistoiminnan (liiallisen metsästyksen ja ympäristömyrkköjen) takia hävinnyt.

Maa- ja metsätalousministeriön esityksen mukaan itämerennorpan suurin sallittu saalismäärä asetettaisiin Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella 375 yksilöön, minkä lisäksi alueelle voitaisiin myöntää asetuksella rajoittamaton määrä vahinkoperusteisia pyyntilupia, joita ei vähennettäisi suurimmasta sallitusta saalismäärästä.

Esitys tarkoittaisi suurimman sallitun saalismäärän nostamista Suomessa edellisestä metsästysvuodesta jälleen 50 yksilöllä. Samalla Ruotsi on nopeassa tahdissa korottanut omaa, samaan Perämeren norppakantaan kohdistuvaa metsästyskiintiötään jo 400 yksilöön. Yhdessä Ruotsin kiintiön kanssa nyt esitetty kiintiö mahdollistaisi 775 norpan pyynnin.

Suomessa ja Ruotsissa metsästyskiintiöt on käytetty suunnilleen täysimääräisesti. Yksi syy tähän Suomessa on ollut norpan metsästyskauden pidentäminen, mutta osaltaan kiintiön täyttymiseen on mahdollisesti vaikuttanut myös saaliiksi saaduista norpista otetuista, LUKE:lle toimitetuista näytteistä maksettava 100 euron korvaus.

Kun Suomi siirtyi vuonna 2015 – kannan kasvettua yli HELCOM:n 10 000 yksilön Limit Reference Level -rajan – poikkeusluvista nykyisen tyyppisen itämerennorpan metsästyksen, metsästyskiintiöksi asetettiin 100 norppaa. MMM:n esityksen toteutuessa Perämeren norppakantaan kohdistuva Suomen ja Ruotsin yhteinen metsästyskiintiö kasvaisi siis viidessä vuodessa moninkertaiseksi. Samaan aikaan norppakanta on kasvanut korkeintaan viidellä prosentilla vuodessa. Vaikuttaakin siltä, että MMM pyrkii Suomessa silmälläpidettäväksi luokitellun itämerennorpan kannan kasvun pysäyttämiseen.

	<p>Jos Perämeren norppakanta arvioidaan 20 000 yksilön suuruiseksi ja kannan vuosikasvu viideksi prosentiksi – molemmat luvut voivat olla viimeisimpien vuosien laskentatulosten perusteella mahdollisesti yliarvioita – olisi kannan kasvu 1000 yksilöä vuodessa. Tästä Ruotsin kiintiö (400 yksilöä) ja Suomen nyt lausunnolla olevan ehdotuksen mukainen metsästyskiintiö (375 yksilöä) leikkaisivat yli kolme neljäsosaa, mitä ei voi pitää varoivaisena verotuksena. Lisäksi pidennetyn metsästyskauden myötä viimeisillä kevätyillä tapahtuva norppien metsästys kohdistuu myös synnyttäneisiin naaraisiin, jotka ovat kannassa erityisen arvokkaita.</p> <p>Tämä alleviivaa sitä, että kokonaisverotuksen ei tule olla liian suurta.</p> <p>Esitetyn suuruinen metsästyskiintiö Suomessa ja Ruotsissa yhteensä (775 yksilöä) on WWF:n mielestä aivan liian suuri Perämeren kannan kokoon ja ilmastonmuutoksen tuomaan nopeasti kasvavaan uhkaan nähden.</p> <p>WWF esittää, että Suomen suurin sallittu saalismäärä asetetaan Perämeren norppakannan kasvun ja levittäytymisen turvaamiseksi korkeintaan 150 norppaan, ja että se asetetaan norpan kokonaisverotuksen kiintiöksi, josta vähennetään myönnettävät vahinkoperusteiset poikkeusluvut sekä tietoon tulleet kalanpyydyksiin tai salametsästyksessä kuolleet norpat, jotta kokonaisverotusta voidaan tehokkaasti seurata, ja jotta se ei ole kannan kokoon nähden liiallista.</p> <p>Lisäksi WWF esittää, että metsästäjälle maksettavasta, saaliiksi saadusta hylkeestä otetuista tutkimusnäytteistä maksettavasta palkkiosta (vuonna 2020 korvaus on 100 €/hylje, max 10 hylkeen näytteet/metsästäjä) luovutaan, ja säädetään näytteenottovelvollisuus (lähetyskulut korvaten) osaksi itämerennorpan pyyntilupaa.</p>	
YM	<p>Luonnonvarakeskuksen selvityksen mukaisesti itämerennorppakanta jatkaa kasvuaan Perämeren-Merenkurkun alueella noin 5 % vuosittaisella kasvulla. Samanaikaisesti Ruotsi on myös nostamassa kiintiötään 300:sta 400 yksilöön. Asetusluonnoksen muistion mukaan molempien maiden kiintiöt yhdessä olisivat 3-4 % Perämerellä lasketujen itämerennorppien kokonaismäärästä ja noin 70-80 % kannan kasvusta. Vaikka itämerennorppa ei ole enää uhanalainen, niin viimeisimmän Suomen lajien uhanalaisuusarvioinnin (2019) perusteella se on yhä silmälläpidettävä. Ympäristöministeriö pitää esitettyä metsästyskiintiötä yhdessä Ruotsin kiintiön lisäyksen kanssa suurena. Lisäksi ympäristöministeriö pitää esitetyn kiintiön vaiku-</p>	

	<p>tuksen osuutta kannan kasvussa liian korkeana mm. huomioiden, että ilmastonmuutos on yhä enenevässä määrin uhka, tälle ainoalle paranevassa tilassa olevalle Itämeren norppakannalle. Näiden perusteella ympäristöministeriö ei kannata esitettyä kiintiötä. Lisäksi ympäristöministeriö kiinnittää huomioita Saaristomeren ja etenkin Suomenlahden itämerennorppakantojen tilaan, joka on äärimmäisen huono. Saaristomerellä arvioidaan olevan 200 – 300 norppaa ja Suomenlahdella määrä on jopa alle 100 yksilön, joista suurin osa elää Venäjän puolella. Näiden kantojen tilan parantamiseksi tulisi pikaisesti ryhtyä toimiin mm. osana valtioneuvoston hyväksymää merenhoidon toimenpideohjelmia. Sivusaaliiksi jäämistä tulee estää kehittämällä kalastusvälineitä ja tarvittaessa ajallisilla tai alueellisilla kalastusrajoituksilla, etenkin näiden kantojen keskeisimmillä esiintymisalueilla.</p>	
<p>Suomen metsästäjäliitto</p>	<p>Metsästäjäliitto tukee pyyntimäärien kasvattamista ja esittää lisäksi kiintiön nostamista 400 yksilöön, joka olisi samansuuruinen Ruotsin kanssa. Itämerennorppakannan kehitystä ja kokoa tulisi selvittää aiempaa tarkemmin myös Perämeren ja Merenkurkun eteläpuolella, että kannanhoidollinen pyynti voitaisiin mahdollisuuksien mukaan jatkossa rajatusti avata myös siellä.</p> <p>Kiintiön nostotarvetta ilmentää merkittävästi riistakeskukset saatu tieto, jonka mukaan kuluvan metsästysvuoden kiintiö tulee täyttymään. Luvansaajat ovat joutuneet edellisvuoden tapaan säätelemään kiintiön käyttöä, jotta kalastajille aiheutuviin hyljeongelmiin pystyttäisiin tarvittaessa puuttumaan välittömästi ilman vahinkoperusteisten poikkeuslupien hakemista. Tärkeä huomio on myös, että osalla luvansaajista lupakiintiö (Oulu, Pohjanmaa) on jo nyt ollut jonkin aikaa täynnä. Hylkeenpyynnissä metsästyksen onnistuminen on hyvin sääriippuvaista ja hyvien olosuhteiden sattuessa nyt ministeriön esittämä kiintiö saattaa tarpeettomasti rajoittaa pyyntiä.</p> <p>Tarpeellista liiton mielestä on, että asetuksella ei rajoiteta myöskään vahinkoperusteisten lupien määrää, vaan niitä voidaan myöntää aina tarvittaessa.</p> <p>Perämeren norppakanta on keskenään vertailukelpoisten laskentatulosten perusteella kasvanut keskimäärin noin viisi prosenttia vuodessa. Itämerennorppakantamme on yhteinen ruotsalaisten kanssa ja heidän arvionsa mukaan todellinen populaatiokokoo Perämerellä on yli 20 000 yksilöä.</p>	

Taustamuiston mukaan Itäisellä Suomenlahdella ja Lounaissaaristossa ei tulla edelleenkään metsästämään ns. kannanhoidollisilla luvilla, koska siellä kannan koko ja kehityssuunta eivät ole tiedossa. Metsästäjäliiton piirien havaintojen mukaan itämerennorppien määrä läntisellä merialueella Merenkurkun eteläpuolella on kasvanut. Norppia tavataan erityisesti rysistä, joten ne ovat oppineet syömään saalista kalastajien pyydyksistä. Hylkeet aiheuttavat haittaa kalastukselle, kalankasvatukselle ja kalastusvälineille sekä ne karkottavat saalista. Metsästäjäliitto näkee tarpeelliseksi, että itämerennorppakannan kehitystä ja kokoa selvitettäisiin aiempaa tarkemmin myös siellä, että kannanhoidollinen pyynti voitaisiin rajatusti mahdollisuuksien mukaan jatkossa avata.

Mitä tulee luontodirektiiviin, Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan on keskeistä huomioida, että itämerennorppa on levinneisyytensä ja populaation puolesta suotuisalla suojelutasolla. Itämerennorppa kuuluu luontodirektiivin liitteen V lajeihin ja direktiivi lähtökohtaisesti sallii liitteen V lajien metsästyksen. Itämerennorppa on meillä pyyntiluvanvarainen laji ja samassa asemassa kotimaisessa lainsäädännössä kuin euroopanmajava ja harmaahylje. IUCN:n tuoreimman, eli vuoden 2015 luokituksen mukaan itämerennorppa-kanta ei ole uhanlainen, vaan se on luokiteltu elinvoimaiseksi (LC) ja populaation trendi on kasvava.

Metsästäjäliitto näkee tärkeänä nostaa itämerennorpan arvoa vahinkoeläimestä arvostetuksi riistalajiksi. Suurin este tälle kehitykselle on EU:n hyljekauppakielto, jonka johdosta hyljesaalista ei voi täysimääräisesti hyödyntää muutoin kuin metsästäjien omassa taloudessa. Liitto pitää positiivisena, että Suomen hallitus on raportoinut kirjallisesti ja suullisesti EU:n komissiolle ja jäsenmaille hyljetuotteiden kaupan kieltävän lainsäädännön haitallisista vaikutuksista kalavaraille, kalastukseen, metsästyksen sekä metsästykskulttuuriin.

Taustamuiston mukaan maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että EU:n hyljetuoteasetuksen lomaannuttamaa kiinnostusta hylkeenmetsästyksen tulisi pyrkiä elvyttämään kansallisella sääntelyllä. Tämä voitaisiin toteuttaa lievittämällä nykyisiä merellisiä luonnonsuojelualueita koskevia rauhoitussäännöksiä sekä sallimalla hylkeiden metsästyksen suunnitteilla olevissa suojelualueiden laajenemis- ja perustamishankkeissa Selkämeren kansallispuiston

	<p>tapaan. Metsästäjäliitto tukee varauksetta maa- ja metsätalousministeriön näkemystä ja kannustaa sen toteuttamista.</p>	
<p>Suomen hylkeenpyytäjät ry</p>	<p>Norppa</p> <p>Yleisesti kannan tilasta ja metsästyksestä</p> <p>Norppakanta kasvaa ja voi hyvin, steriliteettiä aiheuttavaa kohdunkuroumaa ei ole juuri tavattu.</p> <p>Lentolaskentojen perusteella LUKE arvio norppakannan kokoa edelleen mystisellä termillä laskentakanta, tietääkseni ainoa suurpetolaji jonka kannan koosta ei anneta muuta lukuja kuin laskentakanta.</p> <p>Toisaalta LUKE pystyy myös tarkkoihin kanta-arvioihin, katsaus karhukannan arviosta: Havaintomateriaalin tarkastelussa erillisiä pentueita arvioitiin olevan 224–250, mikä on noin 14 % enemmän kuin vuonna 2018 (193–222). Karhujen kokonaisyksilömäärän arvioidaan ennen vuoden 2020 metsästyskautta olevan 2360–2470 yksilöä Karhukanta voidaan siis arvioida kymmenen yksilön erottelukyvillä mutta norpan kanta-arviota ei kyetä tuottamaan LUKE:n toimesta lainkaan.</p> <p>Lentolaskentojen tulokset ovat osoittaneet lähinnä sen, ettei linjalaskennan antama tulos kerro juuri mitään norppakannan koosta vaan ennemminkin laskentaan käytettyjen päivien jää- ja sääolosuhteista.</p> <p>Hylkeenpyytäjien havainnot norppakannan todellisesta tilasta ovat kuitenkin kiistattomat. Norppakannan kooksi ei voida arvioida vähempää kuin vuoden 2015 laskennassa havaitut n. 20 000 yksilöä. Keväisen lentolaskennan epäonnistuminen ei voi johtaa kannan pienentymiseen.</p> <p>LUKE on laskenut kannan kasvuksi 5 % joten keväällä 2015 havaittu norppapopulaatio on kasvanut yli 25 500 yksilön kokoiseksi. Pyynnin aloittamisella ei ole ollut kannan kasvuun näkyvää vaikutusta.</p> <p>Lainaankin ruotsalaisen tutkijan Sven Gunnar Lunnerydin lausuntoa (Svensk Jakt 08 maj 2015) jossa hän arvioi seuraavasti hyljekantojen sääntelyyn riittävät metsästysmäärät: http://svenskjakt.se/Start/Nyheter/2015/05/forskare-varje-skjuten-skarv-ar-vard-2.500-kronor/</p> <p>Forskaren Sven-Gunnar Lunneryd uppskattar den årliga tillväxten för de olika sälarterna i våra vatten är enligt följande: Vikare 1.000 Gråsäl 4.000 Knubbsäl 2.000</p> <p>För att minska sälstammarna krävs att det skjuts fler sälar än som föds. Och att göra det i våra historiskt rekordstora sälstammar krävs att det skjuts minst 7.000 individer per år!</p> <p>Itämerellä on siis metsästettävä vähintään 7000 hyljeyksilöä joka vuosi, mikäli kantaa ei haluta kasvattaa entisestään. Lunnerydin laskelmat ovat jo 5 vuoden takaa, ammuttavien hyljeyksilöiden määräksi voidaan nykyään arvioida noin 10 000 yksilöä. Edellyttäen halua rajoittaa hyljekantojen hallitsematonta kasvua.</p> <p>Suurin sallittu saalismäärä</p>	

	<p>Edellä mainituista syistä johtuen Suomen hylkeenpyytäjät ry pitää norpan suurinta sallittua saalismäärä riittämättömänä. Esitämme kokonaissaalismääräksi 600 yksilöä, josta 500 yksilöä suunnataan Perämeren/Merenkurkun kannanhoitoalueelle, 100 yksilöä varataan muiden kannanhoitoalueiden käyttöön metsästyslain 10 § mukaisina pyyntilupina.</p> <p>Kyseisillä saalimäärillä ei vaaranneta norpan kannan kasvua, käytännössä norpan metsästyksen aloittamisen vaikutukset ovat samat kuin harmaahylkeen tapauksessa. Kanta jatkaa kasvuaan ja ihmisarkuus palautuu. Ihmisarkuuden palautumisen myötä myös norpan vierailut kalanpyydyksissä tulevat vähentymään ja sitä kautta sivusaaliskuoletisuus tulee pieneneään.</p> <p>Lisäksi norpanmetsästyksen pyyntiluvanvaraisuus tulee poistaa Perämeren/Merenkurkun kannanhoitoalueella ja norpanpyynti muuttaa kiintiömetsästykseksi kuten hallin tai karhun metsästys.</p> <p>Hylkeet ja kalastus</p> <p>Mikäli halutaan turvata ammatillisen kalastuksen edellytykset ja vähentää vahinkoja on tehtävä seuraavat toimenpiteet.</p> <p>On otettava tarkasteluun luonnonsuojelualueiden vaikutus hylkeenpyynnin rajoittimina, esim. linnustonsuojelualueilla tulee voida metsästä hylkeitä. Merellisten kansallispuistojen lainsäädäntö on avettava ja kategoriset metsästyskiellot poistettava hylkeenpyynnin osalta.</p> <p>Harmaahylkeen suojelua varten perustetut hylkeensuojelualueet on poistettava lainsäädännöstä.</p> <p>Edellisen hallituksen yksi kärkihankkeista oli vaeltavien ja uhanalaisten kalakantojen elvyttäminen - hanke päättyi vuoden 2018 lopussa. Maa- ja metsätalousministeriö sijoitti vaelluskalakantoja elvyttäviin toimenpiteisiin yhteensä 7,85 miljoonaa euroa vuosina 2016–2018. Vaelluskaloja kohtaan on kiinnostusta myös hylkeillä, on olemassa vaara, että vaelluskalojen elvyttämiseen käytetyt varat kohdistuvat hyljekantojen hyvinvointiin. Lohen rannikkokalastusta säädellään nykyään kalastajakohtaisilla saaliskiintiöillä, hylkeille ei voida asettaa vastaavia.</p> <p>Oli miten oli, yksi asia on kuitenkin selvä, tai ainakin pitäisi olla selvä kaikille, kaksinkertainen hyljekanta syö kaksinkertaisen määrän kalaa, ja nykyisellä hyljekantojen kasvuvauhdilla kannat kaksinkertaistuvat noin 5-6 vuoden välein.</p> <p>Lopuksi</p> <p>Hylkeenpyynnin estämiseksi tehdään töitä useilla tahoilla, liikkeellä on niin virkamiehiä kuin poliitikkoja sekä kansalaisjärjestöjä että monikansallisia ympäristöliikkeitä.</p> <p>Viimeisin osoitus ko. tahojen järjenvastaisesta toiminnasta oli EU:n asettama hyljetuotteiden myyntikielto. Suomella ja Ruotsilla ollut poikkeus voittoa tavoittelemattomaan hyljetuotekauppaan katsottiin WTO:n sääntöjen vastaiseksi. Hyljetuotteiden markkinoille saattaminen siis kiellettiin, samalla romutettiin yksi metsästyksen vanhimmista ja tärkeimmistä periaatteista, saaliin hyödyntäminen. Hylkeestä uhkaa tulla pelkästään vahinkoeläin ja on vaarana että saaliin arvostus tulee romahtamaan.</p>	
--	--	--

	<p>Lisää järjenvastaisuutta lienee tulossa ympäristöhallinnon toimesta, Natura-alueiden muuttaminen luonnonsuojelulain mukaisiksi luonnonsuojelualueiksi tuo mukanaan metsästyskiellot ja sitä kautta hylkeenpyynti tulee loppumaan merellisillä Natura-alueilla. Samalla tuhoaan natsisaksan poltetun maan taktiikan avulla pyyntikulttuurin tukikohdat eli kalakämpät.</p> <p>Hyljekannat ovat (pyynnistä huolimatta) jatkaneet voimakasta kasvuaan, siitä huolimatta ei kokonaiskantaan ja sen kykyyn kestää metsästystä kiinnitetä huomiota. Julkisuuteen tulee lausuntoja joissa arvioidaan hyljekantojen kasvuprosentteja ja niiden lukuarvoja, lisäksi näitä lukuja muokataan halutuiksi, esitetään uhanalaisia osakantoja yms. hylkeillä ”pitää mennä” huonosti. Näiden sijaan tulee miettiä kokonaisuutta, kuinka monta hyljettä Itämereen todella mahtuu, miten hyljekantoja voidaan ikinä rajoittaa? Nykyisellä metsästyspotentiaalilla, ei mitenkään, kanta tulee rajoittumaan vasta kun Itämeren kantokyky sitä rajoittaa, entä mitä on menetetty siinä tilanteessa? Rannikkokalastus,-kalastajat, merilohi, meritaimen, vaellussiika ja lopulta myös hyljekannat?</p> <p>Hyljekantoja on säänneltävä ihmisen toimesta. Hyljekantoja ja toisaalta Itämeren kantokykyä on arvioitava laajemmin ja hylkeiden hoitosuunnitelma on uudistettava vastamaan nykyisen hyljekannan kasvun vastaamaa biologista ja sosioekonomista tilaa.</p> <p>On muistettava, että hyljepolitiikka on myös suurpetopolitiikkaa ja siinä esim. suden kohdalla tapahtuneita virheitä ei ole syytä toistaa merellisissä olosuhteissa.</p> <p>Hylkeiden statuksen muuttumisen arvokkaan riistaeläimestä tavattaessa ”upotettavaksi” tuhoeläimeksi ei voi olla minkään etupiirin intresseissä, hylkeenpyynti pohjoisella Itämerellä on ikivanha kulttuuriperinne, joka on turvannut vuosituhansia hylkeen ja ihmisen kestävä suhteen.</p> <p>Suomen ja Ruotsin pitää yhdessä nostaa pyyntiperinne suojelukohdeksi ja -keinoksi, josta tulee olla ylpeitä. Tuota ikivanhaa norpanpyynnin kulttuuriperinnettä on siis nyt harjoitettu muutamana viime keväänä ja uusia pyytäjiä on ilahduttavasti ilmaantunut, pyynti on äärimmäisen vaativaa ja vaaratilanteilta ei ole kokonaan vältytty. Toisaalta metsästysaseen kuljettamisen salliminen moottoriajoneuvossa on helpottanut kovilta jäitä tapahtuvaa pyyntiä huomattavasti.</p> <p>MMM:n tulee huomioida uudet norpanpyytäjät ja asettaa Riistakeskuksen tavoitteeksi kouluttaa uudet (ja miksei vanhatkin) hylkeenpyytäjät norpanpyynnin tekniikoihin, ei ole syytä altistaa ketään hengenvaaraan jääpyynnin yhteydessä, koulutukseen on syytä varata myös rahaa.</p>	
15 lausuntoa		